

Anketa: České daně pohledem daňářů roku

Redakce e-Bulletinu Komory daňových poradců oslovila výherce a finalisty soutěže Daňář & daňová firma roku s dvěma anketními otázkami týkajícími se daňových předpisů. Které považují za nadbytečné? A které naopak našemu právu chybí?

Alena Wágner Dugová

Daňová poradkyně,
Deloitte Legal

Který daňový předpis podle vás českému právnímu řádu chybí a proč?

Podle mého názoru chybí v daňových předpisech obecná možnost požádat správce daně o závazné posouzení. Již při studiu právnické fakulty jsem si kladla otázku, proč nemá daňový subjekt, který chce mít právní jistotu, že jeho výklad je správný, možnost zeptat se Finanční správy na danou nejasnost a obdržet závazný výklad. Tuto stejnou otázku si kladu i v současné době. Sice tento institut u několika málo daňových otázek existuje (jako například výše sazby u daně z přidané hodnoty), ale je to naprosté minimum potenciálně nejasných oblastí. Nejednoznačnost výkladu daňových předpisů si člověk uvědomí zejména při hlubším a detailním zabývání se danou problematikou, kdy často dojde k závěru „Vím, že nic nevím“. Proto bych uvítala, kdyby byl český právní řád obohacen v daňové oblasti o rozšíření institutu závazného posouzení na co nejvíce oblastí. Vhodné by také bylo snížení správního poplatku, který činí 10 tisíc korun, protože pro menší podnikatele je takováto částka materiálním výdajem.

Který předpis byste naopak z českého práva nejraději vypustila a proč?

Pokud by mělo jít o vypuštění určitých ustanovení v daňových předpisech, tak kandidátů by byla celá řada. Ale co mě opravdu někdy frustruje, jsou pokuty udělované v souvislosti s kontrolními hlášeními. Kdybych tedy mohla škrtnout určitou pasáž, tak mě jako první napadne § 101h zákona o DPH, tedy následky za porušení povinnosti související s kontrolním hlášením. Podle statistik Finanční správy ČR bylo v roce 2019 uděleno téměř 64 tisíc pokut podle tohoto ustanovení. Kupříkladu pokuta ve výši 50 tisíc korun v situaci, kdy plátce ani na výzvu s pětidení lhůtou na splnění povinnosti nepodá kontrolní hlášení, je opravdu síla, pokud jde o fungujícího plátce, který plní své povinnosti obvyklým způsobem. Plátce přitom může mít pro takové porušení řadu osobních, zdravotních, pracovních či jakýchkoliv jiných důvodů. Existuje sice možnost promíjení těchto pokut, ale prominutí takové sankce není automatické. Pro úspěšné prominutí je nezbytné, aby plátce splnil řadu podmínek. Dále plátce musí vynaložit energii a peněžní prostředky na přípravu žádosti a tuto žádost podat ve lhůtě. No a nakonec pak musí plátce na rozhodnutí o prominutí poměrně dlouhou dobu čekat v nejistotě a modlit se za pozitivní výsledek.

Igor Pantůček

Partner daňového
poradenství, BDO Czech
Republic

Který daňový předpis podle vás českému právnímu řádu chybí a proč?

Chybí mi rozdělení zákona o daních z příjmů samostatně na část pro fyzické osoby a část pro právnické osoby. Vím, že bych se měl spíš vyjadřovat k zákonu o dani z přidané hodnoty, ale ten je pro mne většinou strukturován srozumitelně. Od základních principů po specializovaná ustanovení (uvedený názor mnoho kolegů a kolegyně nesdílí, ale to je život). Naopak zákon o daních z příjmů je pro mne komplikovaný a v mnoha případech se mi v něm špatně hledá. Překrývají se v něm různá ustanovení pro fyzické a právnické osoby. Musím říct, že si rád vzpomenu na historický zákon o dani z příjmů obyvatelstva a zákon o důchodové dani.

Který předpis byste naopak z českého práva nejraději vypustil a proč?

Z předchozí odpovědi je to jasné - zákon o daních z příjmů tak, jak je koncipován v současném znění.

Pavel Běhounek

Daňový poradce

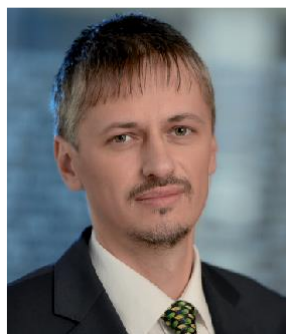
Který daňový předpis podle vás českému právnímu řádu chybí a proč?

Myslím, že předpisů máme více než dost. Jen málokterý je však stabilní a poměrně srozumitelný jako například zákon o dani silniční, kde se během dlouhé doby v podstatě změnila jen sazba daně. Pokud by takových předpisů bylo více, ušetřilo by to jednak spoustu práce, jednak by to přineslo právní jistotu.

Který předpis byste naopak z českého práva nejraději vypustil a proč?

Z daňových předpisů má každý svoje místo a opodstatnění. Nicméně například náklady na správu daně z nemovitých věcí, ať už ze strany správců daně, tak i poplatníků daně jsou neúměrně vysoké s výběrem této daně, a tak by adeptem na vypuštění mohla být z tohoto úhlu pohledu daň z nemovitých věcí. Jinak bych však složité, nejednoznačné a neustále se měnící předpisy nahradil předpisy jednoduchými, které se nebudou měnit a jsou jednoznačné. Jako příklad lze uvést zákony o kompenzačním bonusu - bonus jaro 2020 byl sice nespravedlivý, ale v základu jednoduchý.

Bonus podzim 2020 se pak vydal cestou „spravedlnosti“, což vedlo k tomu, že na něj mnoho osob nedosáhlo (ač by logicky mělo) a srovnatelné případy byly správci daně vykládány různě. Tak snad třetí zákon upravující bonus 2021 bude povedenější.

Jaroslav Šůsa

Senior manažer daňového oddělení, RSM

Který daňový předpis podle vás českému právnímu řádu chybí a proč?

V českém právním řádu podle mého názoru, stejně jako názoru kolegů z RSM, chybí nástroj, který by umožnil flexibilně reagovat na současnou pandemickou situaci v oblasti daní. Jde zejména o možnost prodloužit termíny pro podání daňových přiznání. Zažili jsme to v loňském roce, kdy termín pro podání přiznání k dani z příjmů právnických osob za rok 2019 nebyl prodloužen, ale v případě pozdního podání a pozdního zaplacení daně byly po určitou dobu prominuty související sankce. Pokud někdo této možnosti využil, tak přestože mu byly úroky z prodlení a pokuta za opožděné tvrzení daně prominuty, přiznání bylo podle zákona podáno pozdě, stejně tak byla pozdě zaplacená i daň. To mohlo znamenat pro poplatníky problém třeba v případě žádosti o vydání bezdlužnosti nebo při žádostech o promíjení jiných sankcí.

Z hmotněprávních věcí by si zasloužila pozornost například i lepší úprava tzv. home officů, a to zejména možnosti paušalizace náhrady za topení, osvětlení, vodné a stočné, elektrickou energii, náklady za internet a podobně, kterou navrhovala ve svých dotazech adresovaných Ministerstvu financí ČR již v dubnu minulého roku KDP ČR, takže tato úprava již mohla být zahrnuta do daňového balíčku. Přitom stačilo jen v § 6 odst. 8 ZDP nahradit písmeno d) písmenem e) a bylo by to!

Který předpis byste naopak z českého práva nejraději vypustil a proč?

Nejde ani tak o konkrétní daňový předpis, ale o konkrétní ustanovení, která v praxi způsobují daňovým subjektům opakovaně potíže. Konkrétně bych jmenoval některé oznamovací povinnosti obsažené v zákoně o daních z příjmů. Například rozšířená oznamovací povinnost o příjmech plynoucích do zahraničí účinná od 1. 4. 2019 podle § 38 da, která zavedla i hlášení příjmů osvobozených anebo o nichž mezinárodní smlouvy stanoví, že nepodléhají dani, a svojí šíří tak dopadá dle mého názoru nedomyšleně i na spoustu služeb, které až na určité výjimky (jako např. technické poplatky ve smlouvě s Indií) u smluvních států nikdy nepodléhají srážkové dani. Tak se jen dle mého názoru kupí data, která nejsou zatím smysluplně dále využita, kromě informací o dividendách, licencích a úrocích plynoucích do zahraničí, kvůli kterým to smysl dávalo. Novela č. 609/2020 Sb. účinná od 1. 1. 2021 sice systém zjednodušila, když u příjmů nepodléhajících dani zvýšila hranici na 300 tis. měsíčně a vykazování jednou ročně, ale stále to u větších firem představuje zejména u služeb velkou administrativu. S klienty pak řešíme dotazy typu, kolik například z implementační služby nového ERP systému, které prováděli zahraniční konzultanti pro českou firmu, bylo poskytnuto z území ČR, aby se v oznámení vykazovalo, a kolik z území v zahraničí, kdy se to oznamovat již nemusí, apod.

Jinou oznamovací povinností, na kterou bych chtěl i jménem kolegů poukázat, je oznámení osvobozených příjmů nad 5 milionů korun podle § 38v a s ním spojené veliké sankce od 0,1 % až 15 % z částky neoznámeného příjmu. Nic proti potírání nebo hledání daňových deliktů, ale například to, že se nemusí hlásit např. osvobozené úplatné převody nemovitostí, které proběhnou formou vkladového řízení přes český katastr nemovitostí, protože do něj má správce daně dálkový přístup, ale osvobozené převody nemovitého majetku proběhlé na základě dědického řízení nebo z bezúplatných převodů (darování) proběhlé také vkladem do úplně stejné evidence nemovitostí se již hlásit musí, nám přijde minimálně nesystémové. Pokud na to např. notář speciálně neupozorní, tak s tím zpravidla za daňovým poradcem ani klient nepřijde, protože většina z klientů ví, že dědická daň byla v roce 2013 zrušena a podle

§ 4b ZDP je takový příjem osvobozen a bezúplatné převody od příbuzného v linii přímé byly vždy osvobozeny a zůstávají osvobozeny po jejich zahrnutí pod režim ZDP i po zrušení zákona o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí. Málakoho, když správce daně tvrdí, že má vzdálený přístup do katastru nemovitostí, tak napadne, že vklady zapsané z dědění nebo darování nejsou ve výjimce, která se neoznamuje. Takže v této věci již bylo údajně vydáno dost celkem nemilých sankcí, pramenících jen z čirého nedorozumění a nepochopení, bez úmyslu cokoli krátit nebo nerespektovat.

Jakub Šotník

Advokát a Associate Partner,
Rödl & Partner

Který daňový předpis podle vás českému právnímu řádu chybí a proč?

Obecně musím přiznat, že nejsem příznivcem zavádění nových právních předpisů v oblasti daní. Tato oblast je dle mého názoru upravena dostatečně a v praxi se nesetkávám s nedostatkem pozitivně právní regulace, spíše naopak. Nelze rovněž odhlédnout od toho, že jakékoli pokusy z poslední doby, jejichž cílem bylo rozšiřovat rozsah zdanitelných skutečností, naráží na samotnou kvalitu těchto legislativních návrhů. Jako příklad z relativně nedávné doby lze uvést takzvanou digitální daň, kde zákonodárce upřednostnil rychlost přípravy tohoto předpisu před jeho kvalitou. Pokud bych měl přesto uvést nějaký příklad, jenž by usnadnil život daňovým poplatníkům, pak bych se vydal směrem k transferovým cenám. Zde chybí ucelená úprava, včetně definice podmínek dokumentace převodních cen, za kterých musí být zpracována (například v závislosti na velikosti společnosti či objemu vnitroskupinových transakcí), a to včetně jejího rozsahu. Bez této úpravy vzniká nejistota daňových poplatníků ohledně zpracování dokumentace, která je běžně vyžadována správcem daně během daňových kontrol. Jak vidno, nejedná se přímo o absenci právního předpisu, ale spíše o dílčí nedostatky současné regulace, kdy některé oblasti nejsou dostatečně (či vůbec) upraveny zákonnými předpisy, a přesto správci daně v praxi vyžadují plnění povinností, jako by pro to měli zákonný podklad.

Který předpis byste naopak z českého práva nejraději vypustil a proč?

V tomto směru kvituji, že se podařilo zrušit daň z nabytí nemovitých věcí, což se bezpochyby pozitivně projevilo zejména ve zmenšení administrativní zátěže na straně daňových subjektů, ale také daňové správy. Pokud se chceme bavit o zrušení dalšího daňového předpisu, pak se jedná o diskuzi nad zrušením další daně. To si myslím, že není úplně aktuální téma. Co bych však uvítal, je určité zjednodušení daní, o kterém se rovněž hovoří, ale k významným změnám zatím nedochází. Daňové předpisy a jejich výklad jsou pro běžného poplatníka stále komplikované, přičemž riziko a zodpovědnost plynoucí ze zákonodárcem připravených předpisů dopadá na poplatníky. To - jak všichni víme - není s ohledem na složitost a nepřehlednost daňových předpisů ideální, obzvláště za stavu, kdy se správnost výkladu těchto pravidel dozvídáme s několikaletým zpožděním na základě soudní judikatury.

Petra Nováková

Advokátka, členka
Legislativní rady vlády

Který daňový předpis podle vás českému právnímu řádu chybí a proč?

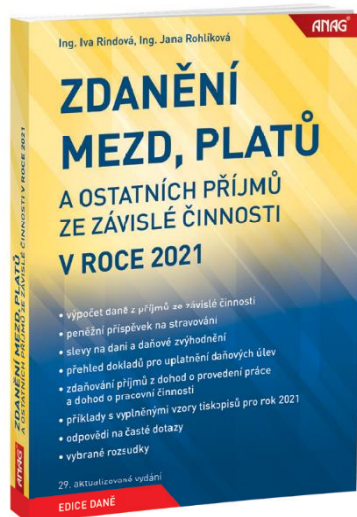
U této otázky si vzpomínám na klienty, kteří přišli s dotazem, co mají dělat, aby podnikali „správně“. Tedy aby jim stát nemohl za pár let říct, že se třeba účastnili na podvodu, že něco podstatného zanedbali. Moje odpověď je vždy stejná: nepodnikejte. Víme, že je to ze sekce „naivních myšlenek“, ale bylo by fajn mít nějaký minimální standard toho, co má podnikatel dělat, jaká opatření zavést. Mám na mysli jasně daný, a tudíž předvídatelný standard, nikoliv takový, v rámci kterého je nutno selektovat z jednotlivých (často ne zcela souladných) rozhodnutí správních soudů a pak tiše doufat, že vše bude v pořádku. Finanční správa by už po těch letech měla umět odlišit „podvodníka“ od „nešťastníka“, respektive bychom to od ní měli vyžadovat.

Který předpis byste naopak z českého práva nejraději vypustila a proč?

Na tuto otázku se mi chce napsat, že všechny... Holt jsem právní minimalistka. Uvedu jeden příklad za všechny: sedíme s kolegou Radanem Tesařem nad poslední novelou daňového řádu. Aktuálně nad novelou ustanovení o námitce, ve které se říká: „v případě, kdy námitka směřuje proti rozhodnutí správce daně, je řádným opravným prostředkem proti tomuto rozhodnutí. Řádným opravným prostředkem námitka není ve vztahu k ustanovení vylučujícímu uplatnění řádného opravného prostředku“. Důvodová zpráva k tomu uvádí, že cílem zákonného textu je nevytvořit paradoxní výklad kruhem. Rozumíte tomu? A to se ani nezmiňuji například o novele příjmovky s „velice dlouhou“ legisvakancí lhůtou, a raději už vůbec o usneseních vlády a jiných předpisech souvisejících s koronavirem. Ať už je **jaro!**

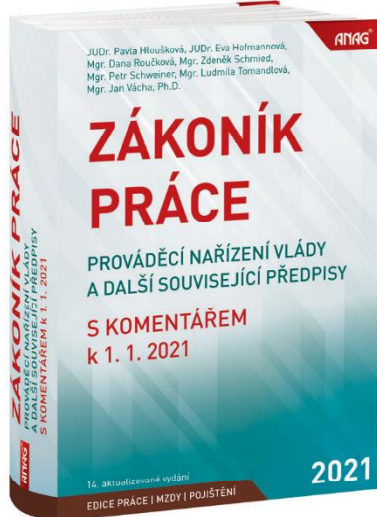
obj. kód 5530

464 stran | brožovaná 399 Kč

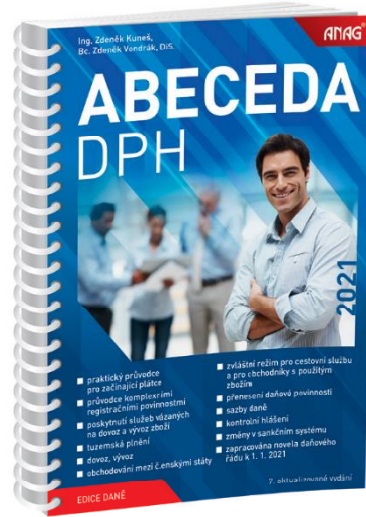
obj. kód 5533

1344 stran | vázaná 989 Kč

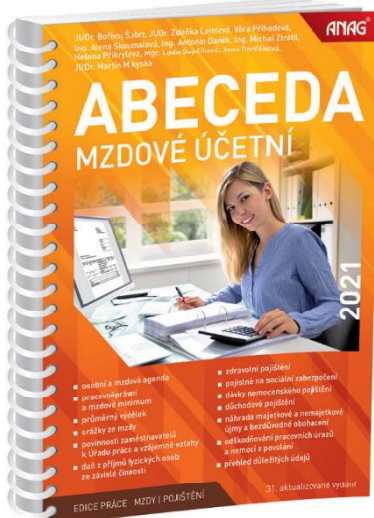
obj. kód 5784

416 stran | kroužková 699 Kč

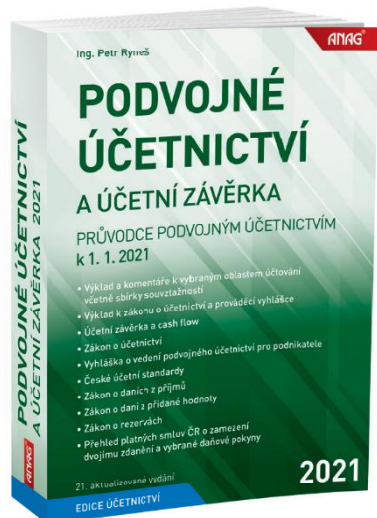
obj. kód 5522

672 stran | kroužková 699 Kč

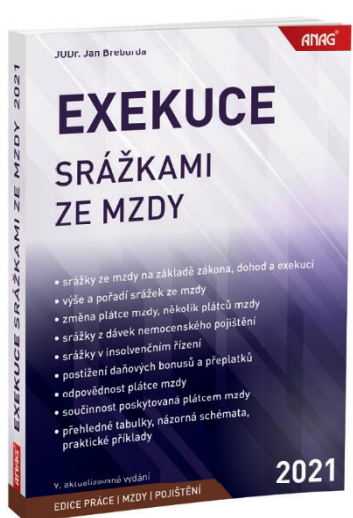
obj. kód 5525

1152 stran | brožovaná 619 Kč

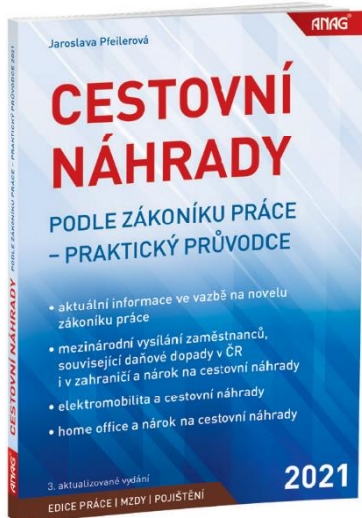
obj. kód 5519

536 stran | brožovaná 459 Kč

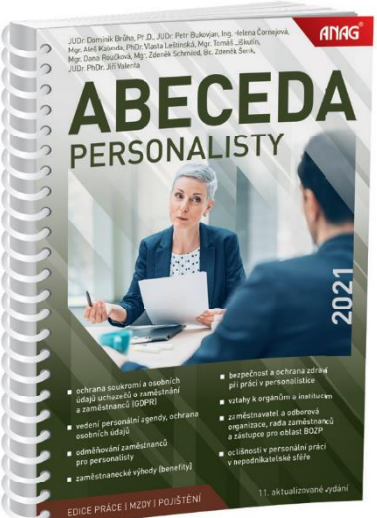
obj. kód 5518

232 stran | brožovaná 339 Kč

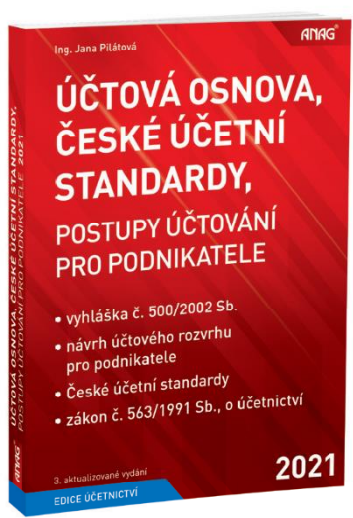
obj. kód 5514

552 stran | kroužková 599 Kč

obj. kód 5526

416 stran | brožovaná 399 Kč

Tyto publikace si můžete zakoupit na www.anag.cz nebo ve všech dobrých knihkupectvích po celé ČR.

anag@anag.cz | 585 757 411

www.anag.cz

NOVINKA!

VIDEOSEMINÁŘE

**on-line
WEBINÁŘE**

Možnost zpětného uplatnění daňové ztráty je ve finále Zákona roku

Už podvanácté bude odborná veřejnost vybírat legislativní počín minulého roku. V anketě **Zákon roku 2020** organizátoři hledají nejlepší normu, která má pozitivní dopad na podnikání v Česku. V letošním ročníku je pět nominovaných, mezi nimi také takzvaný loss carryback.

Anketu Zákon roku organizuje tradičně poradenská společnost Deloitte a její advokátní kancelář Deloitte Legal. Záštitu převzala také Komora daňových poradců ČR. V nominační radě zasedly dvě desítky autorit z různých oblastí nejen podnikání včetně Jiřího Nesrovnala, člena Prezidia Komory daňových poradců ČR, a Jaroslava Kramera, vedoucího editora e-Bulletinu Komory daňových poradců. „Je velmi pozitivní, že i rok poznamenaný pandemií covidu-19 přinesl tolik kvalitních a pro podnikatele užitečných zákonů. Zejména směrem k byznysu je to signál, že ani krize nejsou překážkou přípravy předpisů, které mohou výrazně zefektivnit a zlepšit podnikání v České republice,“ řekl k nominacím prezident Hospodářské komory ČR Vladimír Dlouhý.

Možnost zpětného uplatnění daňové ztráty

Do finálního veřejného hlasování, které probíhá na stránce zakonroku.cz až do 11. dubna, se probíjalo pět nominovaných předpisů. Daňové poradce pak v loňském roce nejvíce zaujala možnost zpětného uplatnění daňové ztráty loss carryback, tedy zákon č. 299/2020 Sb., kterým se mění některé daňové zákony v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, a zákon č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, ve znění pozdějších předpisů. „Tento zákon splňuje všechny atributy, které má zákon roku mít. Jde o moderní, podnikatelsky orientované a ekonomicky logické řešení nejen současné nelehké situace, ale i jiných podobných situací typu požár, povodeň či ztráta trhu. Mohou je využít jak velcí, tak i malí podnikatelé. Jde také o kvalitní normu z hlediska legislativního. Při přípravě normy bylo vzorně komunikováno s odbornou veřejností, a i díky tomu to výrazně zjednoduší a usnadní zavedení do praxe. Z dlouhodobého hlediska je její dopad na státní

rozpočet neutrální,“ komentoval nominaci Jiří Nesrovnal, člen Prezidia Komory daňových poradců ČR.

Soudce Nejvyššího správního soudu Karel Šimka o novele řekl, že „je to liberální zákon pro mimořádnou situaci - umožňuje započíst nyníjší zcela pochopitelné ztráty proti dřívějším ziskům. Není to žádná dotace, nýbrž rozložení problému, který dnes leckdo má, v čase. Poskytuje podnikatelům prostor pro přežití a vzpamatování se z uzavírek“. Sám Šimka spolu se svou kolegyní Barbarou Pořízkovou tuto novinku k nominaci na Zákon roku doporučil. Novelu je podle odborné poroty třeba ocenit i z hlediska legislativního. „Při přípravě byly zohledněny připomínky z praxe. Novela se tak bude u podnikatelů lépe a jednodušeji aplikovat,“ dodal Jiří Nesrovnal. O vrácení daně zaplacené v letech 2019 a 2018 si podnikatelé mohou požádat v rámci daňového přiznání.

Finalisté ankety Zákon roku 2020

Univerzální způsob identifikace v on-line prostředí (zákon o bankovní identitě)

Předpis: Zákon č. 49/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Autor: Skupina poslanců zastoupená Barborou Kořánovou

Zdůvodnění: Bankovní identita může zásadně změnit identifikaci v on-line prostředí a bezbolestně a zdarma zpřístupnit i elektronické služby státu milionům uživatelů elektronického bankovníctví.

Bezplatný přístup k technickým normám (novela zákona o technických požadavcích na výrobky)

Předpis: Zákon č. 526/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 90/2016 Sb., o posuzování shody stanovených výrobků při jejich dodávce na trh, ve znění pozdějších předpisů

Autor: Ministerstvo průmyslu a obchodu

Zdůvodnění: Přístup k závazným technickým normám je nově zadarmo. Je tak narovnan pokrivený (a ústavně nekonformní) stav, kdy bylo nutno platit za přístup k normám, na které odkazují právní předpisy a jsou všeobecně závazné.

Flexibilnější pracovněprávní vztahy (novela zákoníku práce)

Předpis: Zákon č. 285/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další související zákony

Autor: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Zdůvodnění: Novela reaguje na potřeby pracovního trhu a upřesňuje řadu dosud problematických oblastí. Vyjasňují se pravidla pro doručování písemností (např. výpovědi) a napravují se dříve excesivní podmínky pro automatický přechod zaměstnanců k novému přejímajícímu zaměstnavateli. Více zaměstnanců může sdílet jedno pracovní místo a odstraňují se nerovnosti dané v praxi mezi některými skupinami zaměstnanců při výpočtu a čerpání dovolené.

Možnost zpětného uplatnění daňové ztráty (loss carryback) (zákon, kterým se mění některé daňové zákony v souvislosti s výskytem koronaviru)

Předpis: Zákon č. 299/2020 Sb., kterým se mění některé daňové zákony v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2 a zákon č. 159/2020 Sb., o kompenzačním bonusu v souvislosti s krizovými opatřeními v souvislosti s výskytem koronaviru SARS CoV-2, ve znění pozdějších předpisů

Autor: Ministerstvo financí

Zdůvodnění: Podnikatelé mohou nově získat potřebné finanční prostředky vrácením daně zaplacené v minulosti, pokud před nástupem pandemie dosahovali zisku, a nyní jsou ve ztrátě. Je to významná a rychlá pomoc nejen v době pandemie, ale systémový nástroj pro řešení podobných výkyvů ve výsledcích hospodaření i v budoucnu, navíc dlouhodobě rozpočtové

neutrální. Vznik nástroje byl pří- kladně konzultován s odbornou veřejností.

Předvídatelná pravidla hospodaření s vodou v době sucha (novela vodního zákona)

Předpis: Zákon č. 544/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Autor: Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí

Zdůvodnění: Budou vznikat státní a regionální „plány pro sucho“ a další preventivní i operativní opatření pro zajištění přístupu k ne- dostatkovému statku, jakým je voda. Řízený a transparentní přístup k vodě je existenční potřebou většiny hospodářských provozů a všech občanů v zemi.